

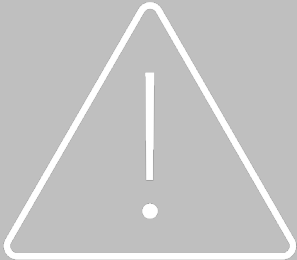
Sankciju atbilstības programma uzņēmumā –
biežāk pieļautās kļūdas un ieteikumi labākai praksei

Edgars Pastars

FNA vecākais juridiskais padomnieks

COBALT zvērināts advokāts, CAMS

01.06.2022.

- Sankciju atbilstības programma **NAV** iekšējā procedūra, kur un ko pārbauda pēc sankciju sarakstiem
- Sankciju atbilstība **NAV** tikai sankciju sarakstu pārbaude
- Sankciju atbilstība jānodrošina metodoloģiski pareizi, lai varētu ar ierobežotiem resursiem panākt rezultātu

-
- **Kuras sankcijas ievērosiet? ASV, ES, ANO, LV. Citu valstu vēl? Jānosaka programmā. Likums to vienmēr nepateiks**

-
- Sankcijas NAV tikai maksājumos. Nodarbinātība un pakalpojumu sniegšana var būt sankciju pārkāpums

-
- Tieša sankciju sakritība | Netieša kontrole | Slēpta kontrole
  - PERSONAS | PRECES | NOTEIKTI DARĪJUMI

Izmanto tikai sankciju sarakstu pārbaudi, turklāt visiem partneriem vienādi

---

Pārbaudes metodoloģijas nenoteikšana (ko tieši un kā pārbaudām)

Pārbaudīšana un biznesa lēmumi nav saskaņoti. Reaģē *post factum*

Rīcība nav saskaņota visās uzņēmuma struktūrās

Sankciju atbilstība – «tā ir uzņēmuma jurista atbildība»

Apstiprina atbildīgo personu; «tālāk viņa pati zinās, ko darīt»

Apstiprina standarta sankciju procedūru bez konteksta ar konkrēto situāciju

---

Partnerim dod aizpildīt AML KYC anketu

Partnerim prasa apliecināt, ka tas ievēro sankcijas; tālāk neko neanalizē

Pārbaudi veic tikai par personām, bet ne par precēm un ne par gala saņēmēju, maršrutiem

---

Nav izlases pārbaudes par partneru veiktajos darbos izmantojamiem materiāliem

---

«Banka jau veic visas pārbaudes»

Pērk dārgu IT rīku – «tas visu automatizēti atradīs»

Pārvaldība

Veic «ievainojamāko» biznesa segmentu izpēti – kur un kādos scenārijos sankciju riski būtu ticamākie?

Aprakstīt scenārijus, par pamatu ņemot ikdienas faktus, paražas un darbinieku pieredzi, kur, cik bieži un kādi sankciju riski būtu?

Biznesa iesaiste ir nozīmīga. Sākat ar riskiem, nevis likumu

Vai no kāda segmenta nav izdevīgāk atteikties? Izmaksas un riski, salīdzinājumā ar peļņu. Mērķis – samērīgas izmaksas

---

Valdes lēmums, kas skaidri nosaka atbildīgos un procedūras

Procedūras – pielāgotas atbilstoši faktiskajiem riskiem

Resursi, kas tiks izmantoti risku pārvaldībai (Lursoft, citi)

Kuri darbinieki tiks apmācīti risku atpazīšanā? Cik bieži?

Par kontroli atbildīgā persona un tās neatkarība – business v. compliance

---

Principi, kā arī rīkoties darbiniekam – konservatīva pieeja, augsta apetīte utt.

Turpmāk minētais ir tikai ilustratīvs piemērs !!!

	Klienti	Reģions	Pakalpojumi / preces	Citi riska faktori
Zems risks	Regulētais tirgus Valsts iestādes Valsts uzņēmumi LV reģistrēti ar skaidru struktūru	Baltija	Ikdienā patērējamās pārtikas preces. Nekas, kas ir preču sankcijās. Nav aktīvs importā vai eksportā.	Norēķins notiek ar LV banku starpniecību, nav darījumu ar Krieviju, nav finansējuma avots no Krievijas, ir auditēti gada pārskati, uzņēmums ar labu reputāciju
Kontroles	Klientu monitoringu nodrošina Lursoft automātiskais masveida pārbaudes rīks. Anketē ar vienkāršāku anketu.			
Vidējs risks	Nesen mainīta struktūra (vairs nav RU), ārvalstu NVO, vairāku pakāpju īpašnieku struktūra	Citas ES valstis, izņemot [...]	Luksusa preces, IT, darījumi virs XY summa	Transakcijas ne EUR valūtā. Slikti pieejami vai maz uzticami reģistri (Lietuva). Biznesa videi netipiska rīcība.
Kontroles	Papildus zēmam riskam piemērojamām kontrolēm, klientu X reizes Y periodā, analizē manuāli, iegūst informāciju dokumentu veidā no klienta. Atkarībā, vai pastāv risku mazinoši faktori (zēma riska), var nepiemērot citas kontroles.			
Augsts risks	Sarežģīta īpašnieku struktūra, nevar veikt izpēti pilnīgi ticami. Nominālās personas, kuras nevar izpētīt	Ārpus OECD, Kipra, BVI. Darījumam netipiska jurisdikcija.	Imports, eksports ar Krieviju vai tās kaimiņvalstīm, divējāda lietojuma preces. Preces gala saņēmēju grūti noskaidrot. Izmanto sankcionētas preces būvniecībā	Norēķinos iesaistīta trešā valsts, ir starpnieki. Ir negatīva informācija medijos.
Kontroles	Pārbaudi veic pirms katra darījuma, valde apstiprina katru darījumu, papildus izmanto starptautiskas maksas datu bāzes, pārbauda preču dokumentāciju (izlase), pārlicinās, pēta aizdomas, papildus anketēšana, dokumentu iegūšana.			
Nepieļaujams risks	Krievijas valsts uzņēmumi vai valsts struktūras, tieši sankcionētas personas. PNP statuss no NVS. Nevar veikt izpēti	Jebkas, kas saistīts ar Irānu, Z-Koreju, Sudānu	Militārās preces. Luksusa preces uz NVS. Starpnieku izmantošana. Baltkrievija (apiešanas iespēja).	Skaidra nauda, virtuālās valūtas, ieskaits (pastāvot citiem riska faktoriem). Aizdomas par sankcionētas personas netiešu kontroli. Anonīmi vai tikko dibināti jauni klienti.
Kontroles	Noteikta atbildīgā persona, kas ziņo par šo gadījumu valdei, un kontrolē šo faktoru iestāšanos. Pārlicinās, ka līgumi ļauj izbeigt darījuma attiecības.			

Robežvērtības

Cik ir kritisko partneru un cik no tiem drīkstētu būt augstā riskā (biznesa drošība)?

Cik tērēt atbilstības funkcijai un cik tādēļ drīkst būt augsta un vidēja riska klientu?

Kāda būtu ideālā zema, vidēja un augsta riska klientu proporcija?

Cik naudas tērēt automatizācijai v. darba stundām?

Cik % norēķini būtu droši uz trešo valstu bankām?

Cik augsts atlikušā riska līmenis ir pieļaujams?

Cik % no apgrozījuma ir saistīti ar paaugstinātu sankciju risku?

Iepirkumi un Līgumi

Pretendentam (ja reģistros nav datu) ir jāsniedz dati par Sankciju likumā noteiktajām personām. Ja nesniedz, var arī noraidīt

---

Pasūtītājs var vērtēt arī sankcionētas personas netiešo kontroli pār pretendentu, jo regulas (sankcijas) pārkāpt nedrīkst neviens

---

Pasūtītājs (būvniecība) nevar vienkārši pārnest ar līgumu sankciju risku uz Izpildītāju; jā saglabā kontrole (trešās personas uzraudzība, atskaite, dokumenti pēc izlases) īpaši pār sankcionēto preču izmantošanu

---

Pabeidzot līgumus līdz 10.10.2022., atceramies, ka bez 833/2014 regulas ir arī 269/2014 un 765/2006 regula, un citas arī

FINANŠU
NOZĀRES
ASOCIĀCIJA

CŌBALT

Paldies!

edgars.pastars@financelatvia.eu

edgars.pastars@cobalt.legal